

متخصصان عفونی از ابتلا به تب دنگی و عوامل درگیری به این بیماری می‌گویند

از تب دنگی چه می‌دانید؟

زینب مززوقی خبرنگار گروه شد روز

ممکن است این روزها نام تب دنگی را در رسانه‌ها شنیده باشید. آنچه که احتمال دارد عموم مردم از آن باخبر باشند، این است که تب دنگی از طریق نوعی پشه منتقل می‌شود و به همراه تب شدید، نشانه‌های دیگری مانند استفراغ و خونریزی هم به همراه

داشته باشد.

حسین فرشیدی، معاون بهداشت وزارت بهداشت از ابتدای ۹۳ نفر از هموطنان به بیماری تب دنگی در یک ماه گذشته خبر داده است و از این میان سه نفر جان باخته‌اند. به گفته او، استان‌های هرمزگان، سیستان وبلوچستان، بوشهر، فارس، گیلان، مازندران و گلستان در معرض خطر گزش پشه آندس هستند و هر نوع گزشی که در این استان‌ها توسط پشه اتفاق بیفتد می‌تواند گزش آندس باشد.

راه انتقال تب دنگی؛ از پشه به انسان

رمضانی با بیان اینکه راه اصلی انتقال بیماری پشه است، ادامه داد: «کافی است که پشه آلوده شود و پس از آن فرد را بگزد تا فرد مبتلا به این بیماری شود. بنابراین راه انتقال این بیماری برخلاف بیماری‌های ویروسی دیگر مانند کرونا و... پشه قابل انتقال است و فرد به فرد انتقال ندارد. یعنی راه اصلی انتقال از طریق پشه آلوده است. پشه در استان‌های جنوبی محدود بود اما متأسفانه پشه‌ها

چند خصوصیت دارند. یکی از خصوصیت‌های پشه‌های آندس این است که به سموم و سم‌پاشی با گذشت زمان مقاومت پیدا کرده‌اند. یکی دیگر از خصوصیت‌هایشان این است که این پشه‌ها قبلاً فقط در مناطق گرمسیری و نیمه‌گرمسیری می‌توانستند زندگی کنند. اما اکنون می‌بینیم که در اروپا هم این پشه و بیماری تب دنگی پیدا شده است. این نشان می‌دهد که پشه خودش را با

سفر به کشورهای عربی حاشیه خلیج فارس و موارد درگیری با تب دنگی

سفر می‌کنند که تب دنگی در آنها گزارش شده باشد، وقتی به کشور بازمی‌گردند آن ویروس را در بدن شان دارند. کافی است که پشه فرد بیمار را نیش بزند و فرد آلوده شود. آنچه که در این بین نگفته‌مانده، این است که تنها پشه ماده چنین مشکلاتی را به همراه دارد. این پشه وقتی آلوده می‌شود، می‌تواند ما را تا آخر عمرش آلوده کند. از طرفی آلودگی در بدن پشه می‌ماند و در یک مدت زمان، پشه باید یک سیر تکاملی طی

چه کنیم تا پشه آندس نیش مان نزند؟

برای تب دنگی چه کارهایی باید انجام دهیم که به آن مبتلانشویم یا سرعت احتمال طغیان در آینده را پایین بیاوریم؟
رمضانی در پاسخ به این سوالات گفت: «راه اصلی انتقال این بیماری پشه است. بنابراین هرقدر بتوانیم از این پشه دوری کنیم، به نفع ماست. شکل پشه هم شکل تپپیک و مشخصی است. شبیه به پشه‌های عادی نیست. زمان نیش زدن این پشه روز است. ممکن است دم طلوع آفتاب باشد یا دم غروب

آفتاب. بنابراین حواس مان به این مساله باید باشد. هرچند در طول روز هم نیش می‌زند اما اغلب اوقات این دو زمان نیش می‌زند. اما کجا این نوع پشه‌ها تخم‌گذاری می‌کنند؟ در پاسیوها، بالکن‌ها یا محل زندگی مان که آشغال‌ها و وسایل کهنه جمع شده باشند یا زیرگلدان‌ها که آب را کد دارند، بهترین محل تکثیر پشه آندس است. بهترین جا برای تکثیر پشه آندس آب جویبی است که جریان ندارد و تا حدودی را کد است. بنابراین

در صورت سفر به مناطق پشه خیز چه نکاتی را باید رعایت کنیم؟

بهرتر است. هم پشه جذب نمی‌شود و هم اینکه وقتی روی فرد بنشیند، دیده می‌شود. لباس‌های مشکی و قرمز اصلاً توصیه نمی‌شود. موادی که حشرات را دفع می‌کند، برای اعضای که پوشیده نیست استعمال می‌شود. این مواد معمولاً ترکیباتی از اکالتیپوس و لیمو دارد که پشه را دفع می‌کند.»
رمضانی ادامه داد: «مسافران اگر در هوای آزاد باشند، حتماً باید از پشه‌بند

آمیتهیس رمضانی در گفت‌وگو با «فرهیختگان» درباره تب دنگی گفت: «این بیماری تب دنگی یا تب دانگ یک بیماری ویروسی است. راه انتقال این ویروس از طریق یک پشه است که ما به آن پشه آندس می‌گوییم. پشه آندس انواع مختلفی دارد اما دو نوع از آن مهم‌تر است. یکی پشه آندس اجیتی‌کوس و دیگری آلبوپیکتوس است. اجیتی‌کوس نوع شایع این پشه است و بیشتر از انواع دیگر تب دنگی را انتقال می‌دهد و در کشور ما نیز بیشتر این نوع پشه

محیط سازگار می‌کند و وارد مناطق معتدل‌تر از لحاظ آب‌وهوایی می‌شود.»

این متخصص عفونی همچنین عنوان کرد: «وقتی که پشه با چنین شرایطی سازگار می‌شود، به این نتیجه می‌رسیم که پشه تنها مختص به استان‌های خاص نیست. دیدیم که کم کم از استان‌های جنوبی به سمت سایر استان‌ها حرکت کردند. وقتی

کند. پس از آن تا آخر عمر پشه که یک ماه است، ویروس در بدن پشه می‌ماند. اما متأسفانه همین پشه به پشه‌هایی که از او متولد می‌شوند هم می‌تواند ویروس را منتقل کند. یعنی انتقال ویروس از پشه به پشه تازه متولدشده هم وجود دارد.»

رمضانی ادامه داد: «ما با طیف کشورهایی روبه‌رو هستیم که این بیماری در آن کشورها شایع است؛ چراکه بازندگی‌های اخیر باعث شده شرایط

وجود دارد. محل زندگی این پشه گرمسیری و نیمه‌گرمسیری است. در بسیاری از کشورهایی که در منطقه ما هستند، مانند کشورهای افغانستان، پاکستان، اندونزی و مالزی و... این بیماری را داشتند. همسایه‌های کشورمان به‌خصوص همسایه‌های شرقی این پشه را داشتند. در چندسال اخیر این پشه در استان‌های جنوبی شناسایی شد اما وقتی پایش شد، متوجه شدند که خوشبختانه پشه به ویروس آلوده نیست.»

در استان‌های دیگر پیدا شده باشد، این امر نشان می‌دهد که در یک الی دو سال دیگر، احتمال این وجود دارد که این پشه در کل کشور شناسایی شود؛ چراکه پشه‌ها مرز نمی‌شناسد. امری که از انتشار پشه‌ها جلوگیری می‌کرد. آب و هوا بود که اکنون می‌بینیم در آب و هوای معتدل هم می‌تواند زندگی کند. بنابراین به تدریج این پشه به استان‌های شمالی و تهران هم وارد می‌شود.»

در استان‌های دیگر پیدا شده باشد، این امر نشان می‌دهد که در یک الی دو سال دیگر، احتمال این وجود دارد که این پشه در کل کشور شناسایی شود؛ چراکه پشه‌ها مرز نمی‌شناسد. امری که از انتشار پشه‌ها جلوگیری می‌کرد. آب و هوا بود که اکنون می‌بینیم در آب و هوای معتدل هم می‌تواند زندگی کند. بنابراین به تدریج این پشه به استان‌های شمالی و تهران هم وارد می‌شود.»

اقلیمی در دنیا تغییر کند. یعنی هیچ‌وقت در تابستان‌ها تب به این اندازه بازندگی نداشته‌ایم. هر قدر به جهان‌گردمایی نزدیک شویم و با تغییرات اقلیمی روبه‌رو شویم، از طرفی هم افزایش شهرنشینی در جهان داشته باشیم؛ اینها عواملی هستند که دنیا را به سمت طغیان بیماری‌های عفونی سوق می‌دهند. مانند همین تب دنگی. به هر حال انتقال بیماری از طریق ناقلان، احتمال ابتلا به بیماری‌های عفونی را بیشتر می‌کند.»

یا خراسان. یعنی شما به منطقه‌ای سفر می‌کنید که از آن منطقه تب دنگی گزارش شده است. خوشبختانه بیشتر موارد دنگی تا به امروز، اغلب از سفرهای خارج کشور بود. یعنی به کشورهای عربی سفر کرده‌اند و پس از ورود به کشور، علامت‌دار شده‌اند. به هر حال اکثر کیس‌های ما در تب دنگی، کیس‌های وارداتی است. اما به هر حال وقتی که پشه وجود داشته باشد و ما بیمار تب دنگی هم داریم، احتمال ابتلا به بیماری وجود دارد.»

بهبترین راه این است محلی که احتمال دارد پشه آندس تکثیر شود را مدام تخلیه کنیم. اگر راکد بماند بهترین مکان برای رشد و تکثیر پشه است.»
رمضانی توضیح داد که شکل پشه، تپپیک مشکی و بنده‌های سفیدی روی بدنش است. یعنی از لحاظ ظاهری هم با سایر پشه‌ها متفاوت است. به پشه ببری آسیا معروف است. او ادامه داد: «ممکن است قصد سفر به منطقه‌ای داشته باشیم که اندمیک این پشه است؛ مثل هرمزگان

استفاده کنند. خود پشه‌بند هم به مواد مخصوص آغشته شود تا حتی به سمت پشه‌بند هم نیاید. این نکاتی است که فرد باید رعایت کند. یعنی به مساله آگاهی داشته باشد و با آگاهی به منطقه اندمیک سفر کند. با این حال ممکن است که ما سفری داشته باشیم و پس از بازگشت ببینیم علائمی مانند تب بالا، بدن درد، سردرد، درد پشت چشم، تهوع و استفراغ

داشته باشیم یا علائمی مانند کبودی یا خونریزی هم روی سطح بدن باشد. پس از چند روز از درگیری با این بیماری، علائم کم‌کم پایین می‌آید و تب قطع می‌شود. اما پس از قطع شدن تب، آن موقع علائم جدی ظاهر می‌شود و ما در این مرحله نگران بیمار می‌شویم. یعنی در ۲۸ ساعت اول کمتر نگران فرد بودیم.»

استفاده کنند. خود پشه‌بند هم به مواد مخصوص آغشته شود تا حتی به سمت پشه‌بند هم نیاید. این نکاتی است که فرد باید رعایت کند. یعنی به مساله آگاهی داشته باشد و با آگاهی به منطقه اندمیک سفر کند. با این حال ممکن است که ما سفری داشته باشیم و پس از بازگشت ببینیم علائمی مانند تب بالا، بدن درد، سردرد، درد پشت چشم، تهوع و استفراغ

استفاده کنند. خود پشه‌بند هم به مواد مخصوص آغشته شود تا حتی به سمت پشه‌بند هم نیاید. این نکاتی است که فرد باید رعایت کند. یعنی به مساله آگاهی داشته باشد و با آگاهی به منطقه اندمیک سفر کند. با این حال ممکن است که ما سفری داشته باشیم و پس از بازگشت ببینیم علائمی مانند تب بالا، بدن درد، سردرد، درد پشت چشم، تهوع و استفراغ

می‌دهد، خواب‌آلودگی یا بی‌قراری پیدا می‌کند. حتی ممکن است گلبول‌های سفید و پلاکت خونش هم کم بشود. این علائم ثانویه نشان می‌دهد که فرد باید سریعاً به متخصص عفونی مراجعه کند؛ چراکه

مایعات بدنش از طریق خونریزی از سیستم گوارشی، لثه یا جلدی کم می‌شود و به‌گونه‌ای این مایعات وارد فضای داخل شکم فرد می‌شود به نحوی که فشارش پایین می‌آید، حالت گیجی به او دست

درصد کمی از مبتلایان به تب دنگی علائم‌شان حاد می‌شود

است که فرد بدون علامت باشد و ویروس هم در خونش باشد، پشه‌ها را هم آلوده کند اما هیچ علائمی نداشته باشد. تنها ۲۰ الی ۲۵ درصد دچار علائمی مانند تب بالا می‌شود. همچنین از این ۲۰ الی ۲۵ درصد، باز هم تعدادی بهبود پیدا کنند ولی باز هم احتمال دارد که درصد کمی سیر

پس از خروج از شوک و فاز بحرانی این بیماری، فرد وارد فاز نقاهت شود. رمضانی همچنین عنوان کرد: «ممکن است بی‌حالی تا دو هفته هم وجود داشته باشد؛ اما آنچه که مهم است، این است که در بیماری تب دنگی حدود ۲۰ الی ۲۵ درصد اوقات ابتلا بدون علامت باشد. یعنی ممکن

چگونه از تکثیر پشه آندس جلوگیری کنیم؟

این متخصص عفونی در ادامه تصریح کرد: «کارهایی مانند نگذاشتن آشغال‌ها کنار منزل، راکد نماندن آب در ظرف گلدان‌ها، در پاسیو و بالکن، یا جلوگیری از جمع شدن پشه‌ها در جوب راکد همه باعث می‌شود که از شرایط

تکثیر پشه آندس جلوگیری شود. برای جلوگیری از انتشار این بیماری چند عامل داریم. اطلاع مردم، اطلاع‌رسانی، اطلاعات کافی پزشکان در تشخیص و رعایت بهداشت عمومی از عوامل کنترل بیماری تب آندس است.»

هشدار؛ ابتلای دومی هم در کار است

ویروسی است ولی مانند کرونا نیست. ما در مورد کرونا می‌گفتیم اگر فرد بار اول مبتلاشود، دفعات بعدی شدید نخواهد بود و ایمنی نسبی نسبت به این

ویروس به وجود خواهد آورد. اما تب دنگی یک بیماری خاص است؛ چراکه اگر فرد بار اول به تب دنگی مبتلاشود، بار دوم شدیدتر از بار اول خواهد بود.

فرهنگ‌نیکان

فرهنگ‌روز

پنجشنبه ۷ تیر ۱۴۰۳

شماره ۲۱۷۱

www.fdn.ir

FARHIKHTEGANDAILY

۷

یعنی ابتلای بار اول نه‌تنها به فرد کمک نمی‌کند، بلکه ابتلای دوم را بسیار شدیدتر می‌کند. علت تب دنگی شدید هم معمولاً در ابتلای بار دوم است.